

האלון זה הוא השלמתו של האלון בלק תש"ב, שעסק אף הוא בספרנו אולם בעיקר בימי המלחמה (ז"י; יח-כ"ד); האלון זה עוסק בעיקר בהכנות בלעם ובמדרגתו בנבואה. מטעם זה גם פועקת כאן טאלה "א", מתוך האלון האור.

א. ה' וישם ה' דבר במי בלעם. ילקום המעוני (בלין) רמו תס"ח. (עיין גם פנהדרין ק"ח ע"ב); וישם ה' דבר במי בלעם. ר' אליעזר אומר: מלאך. ר' יוחנן אומר: חכה. ד"א: סעיקם את סיו ועקמו כאדם שקובע פסטר בלוח. (ועיין גם רש"י ט"ז ד"ה וישם דבר רמב"ן ה, ד"ה וישם ה' דבר במי בלעם. רמב"ם מורה נבוכים סאמר ב' פרק ט"ה, ביהוד הקטע: והמדרגה הסניח (מהנבואה) הוא סימנא האדם כאלו ענין אחד חל עליו וכח אחד התחדס ויסיפתו לדבר, וידבר בחכמות או בתושבחות, או בדברי אזהרה פועילים, או בענינים הנחגיגים או אלוקיים, וזה כלו בעת היקיצה והסתמס החושים על מנהגייהם, וזהו אשר יאמר עליו יהוא מדבר ברוח הקדש, ובה המין מרוח הקדש חבר דוד תהלים וחבר שלמה מסלי וקחלת וסיר חסירים... (עיין טם באריכות). ודע שבלעם גם כן מוזאת חכת היה, בעת שהיה טוב, וזה הענין רוצה באמר "וישם ה' דבר במי בלעם, כאלו הוא אומר שבדוח ה' ידבר, ומה הענין אומר הוא על עצמו: "שומע אמרי אל".

1. כיצד מפרט הרמב"ן את דברי חז"ל הנ"ל?
2. במה טונה הרמב"ן מדברי חז"ל הנ"ל?
3. האם קרוב הרמב"ם יותר לדעת חז"ל או לדעת הרמב"ן?

א. בנה לי בזה טבעה מזבחות. רמב"ן ד"ה טבעה מזבחות החל מן "והנה בלעם רצה..." הטוה דבריו אלה לדבריו ויקרא ד' ב' ד"ה נפס כי תחסא החל מן "וסעם הקרבנות" עד "לקרבה אל האלוקים". שים לב! כשני אומנים סונס מפרט הרמב"ן (בויקרא ובמקומנו) מהי תכלית הקרבן. מה הכריח א תו לפרט במקומנו מרוס אחר מאסר בויקרא ד' ב' באר לפי זה מה ההבדל בין כונת בלעם בהבאת קרבנות לבין הכונה חרצויה לפי התורה גהבאת קרבנות.

2. ד רש"י ד"ה את טבעת המזבחות. איך תוכל לענות לטאלתו בדרך הפסס?

אד. 2 ויילך שפי. 1. מה פירוט המלה חמי לפי ת"א, רש"י, ראב"ע עד "וכן" נסעו העם חצרות? 2. איזה מן המירוטים הג"ל מתקבל ביותר על הדעת בהתאם לפסין כלו? 3. מהי ראית ראב"ע מן הפסוק במדבר י"א?

א. ד רמב"ן ד"ה ויקר אלוקים אל בלעם עד "אל לבן". ספורנו "אולי יקרה ה' לקראתי". 1. מה ההבדל בין סני המורקים בעריכת איסיותו של בלעם ונבואתו? 2. דברי ספורנו ממוהים מאד. במה? 3. ויקר אלוקים אל בלעם ויאמר אליו את טבעת המזבחות ערכתי... במדבר רבא כ: ויקר אלוקים אל בלעם. אמר לו: "רשע! מה אתה עושה?" אומר: "את טבעת המזבחות ערכתי". משל ליוחלחני המסקר במשקלות, בא בעל חסוק וחרגיש בו. אמר לו: "אתה מסקר במשקל?" אמר לו: "כבר טלחתי דורון לביתך!" אף כך בלעם. רוח הקדש אומרת לו: "רשע! מה אתה עושה?" אמר לו: "את טבעת המזבחות ערכתי". מה טאלץ את המדרש להוסיף על מטרקנו את טאלת הקב"ה "רשע! מה אתה עושה?" ולבאר את דברי בלעם כדברי פיוס?

2. ד ראב"ע ד"ה ואעל מר ואיל. 1. מה טעה לו וכיצד חירץ? 2. היכן מצינו בפרושו דבר דומה לזה?

ח. ח מה אקב לא קבה אל הפעולות שהיה עושה היו מוציאות אותו ממעמדו הטבעי והיה במקטטאזיס של נבואה, ואו לא היה דבר תלוי ברצונו, מה שאין כן בזולת השעה ההיא, היה יכול לקלל כרצונו, אבל בלק לא הביאו כדי טיקלל במעמדו הטבעי, אלא במעמד למעלה מן הטבע.

מה ראה טד"ל לאמר דבריו אלה דוקא למסוק זה? מה התסיחה בהתנהגות בלעם המתבאר על ידי טד"ל? ט. טאלה בתרגום אונקלוס. מה ראה אונקלוס לתרגם ב-ויעל... טר ואיל במזבה - על כל מדבחה?